

КАЗУС № 2

Калин Стефанов бил собственик и управител на „Калин Стефанов 97“ ЕООД Извършвал транспортни услуги. Офисът на фирмата и автопаркът се намирали в с. Церово, общ. Благоевград.

Веселин Недялков работил при Калин Стефанов като шофьор на товарен автомобил.

През месец март 2010г. решил да напусне. Уведомил за това Калин Стефанов. Междувременно направил курс до Гърция, където на ръка получил 700 евро, служебни пари.

На 01.04.2010 г. Веселин Недялков отишъл до базата на дружеството, за да върне зачисления му товарен автомобил. Тъй като имал да получава неизплатени заплати, отишъл в офиса, за да се срещне с Калин Стефанов. Чакал го безуспешно до късния следобед и си тръгнал. Отбил се при негов колега - Красимир Георгиев, който се съгласил да го закара до Благоевград.

Веселин Недялков тръгнал пеш и стигнал до чешма, след изхода на селото. Звъннал на Красимир Георгиев. Разбрали се Недялков да го изчака на място. След няколко минути Красимир Георгиев пристигнал с товарен автомобил.

В същия момент се появил Калин Стефанов с лек автомобил „Тойота“, управляван от сина му. Двамата слезли. Калин Стефанов тръгнал към Веселин Недялков, държал в ръка насочено към него огнестрелно оръжие – пистолет, и казал: „Ти нема да изкараш празника жив!“, „Ще те убия!“, „Жена ти студен ще те целува!“...

Недялков се уплашил силно. Калин Стефанов му нанесъл няколко удара с ръка в областта на гърдите и главата, при което пълнителят на пистолета паднал на земята. Веселин Недялков видял, че от пълнителя липсва патрон. Помислил, че патронът е в цевта на оръжието и може да стане изстрел, което го изплашило още повече.

Калин Стефанов се опитал насила да качи Веселин Недялков в лекия автомобил. Веселин Недялков се съпротивлявал и тогава Калин Стефанов наредил на Красимир Георгиев да го закара в офиса в с. Церово. Веселин Недялков се качил в товарния автомобил на Красимир Георгиев, който го закарал на посоченото място.

Пристигайки в офиса, Калин Стефанов и Веселин Недялков се качили на втория етаж. Там Калин Стефанов продължил да нанася удари на Веселин Недялков и да го заплашва. Наредил му да извади портфейла си, за да провери

дали не носи сумата от 700 евро в него. След като видял, че парите не са у Веселин Недялков, го попитал къде ги е похарчил. Веселин Недялков отговорил, че е купил кожи. Тогава Калин Стефанов провел разговор по мобилния си телефон с неустановено лице. Уточнявал дали да начислява лихва за парите. След като приключил разговора Калин Стефанов казал на съпругата на Веселин Недялков, която междувременно била извикана и дошла, да изготви разписка. В разписката вписала, че на същата дата - 01.04.2010 г. Веселин Недялков получил от Калин Стефанов сумата от 1 400 лв., която се задължавал да върне до 05.04.2010 г., а при забава - да плаща дневна лихва в размер на 1 % от сумата.

Веселин Недялков подписал разписката, тъй като Калин Стефанов отново му отправил реплики: „Ще те убия, ако не подпишеш, мама ти да е...“, „Казах ти и преди, че няма да изкараш Великден жив. Жена ти студен ще те целува“.

Калин Стефанов използвал разписката, за да заведе гражданско дело срещу Веселин Недялков.

От нанесените му удари Веселин Недялков получил травматичен оток в основата на носа, субконюнктивален кръвоизлив на лявото око, причинили му „болка и страдание“.

От справка в масивите на МВР се установило, че Калин Стефанов има разрешение за притежаване на пистолета.

По случая било образувано досъдебното производство.

Прокурорът внесъл обвинителен акт срещу Калин Стефанов за две престъпления. В диспозитива отграничил като съставомерни две групи факти – първата: отправените при чешмата реплики и използване на пистолета и втората: отправените в офиса реплики и свързаното с тях подписване на разписката от Недялков.

В обвинителния акт прокурорът не е описвал броя и вида на боеприпасите на държания от Калин Стефанов пистолет и не е инкриминирал това обстоятелство като част от заплашителните действия спрямо Недялков.

В съдебното производство защитникът поискал да се назначи балистична експертиза за да се установи дали е имало празно място в пълнителя, който паднал на земята, и могъл ли е Недялков да забележи това.

Поискал, във връзка с инкриминираните реплики на подсъдимия при чешмата, и да се назначи съдебно-психиатрична експертиза дали Веселин Недялков действително се е уплашил. Съдът отказал.

Освен това направил възражение, че два от протоколите за разпит на свидетели не били подписани от разследващия орган и поискал съдебното

производство да се прекрати, а делото върне на прокурора за отстраняване на тези пропуски.

Съдът оставил и това искане без уважение.

Съдът разпитал въпросните двама свидетели и за присъдата ползвал показанията им. Не ползвал съдържанието на протоколите за разпит от досъдебното производство, тъй като показанията на свидетелите напълно съвпадали.

Въпроси:

1. Каква е правната квалификация на престъпленията, съгласно приетите от прокурора за релевантни факти?
2. Има ли значение за правната оценка на първата група факти (тези при чешмата) дали репликите на Калин Стефанов са довели до реална уплаха у Веселин Недялков?
3. В какво съотношение се намират двете деяния и как следва да се ангажира наказателната отговорност на Калин Стефанов за тях?
4. Правилен ли е отказът на съда да откаже назначаване на балистична експертиза и защо?
5. Правилен ли е отказът на съда да назначи и съдебно-психиатрична експертиза?
6. Съставлява ли в случая съществено процесуално нарушение неподписването на двата протокола за разпит от разследващия орган и разглеждане на делото въпреки това?

ОТГОВОРИ НА КАЗУС № 2

(случаят Калин Стефанов)

1. Правната квалификация е:

А. Първото деяние - Чл. 144 ал. 3 вр. ал. 1 НК – на въпросната дата подсъдимият се закарнал с убийство на пострадалия чрез използване на оръжие - пистолет и с думите – „Ти нема да изкараш празника жив“, „Ще те убия“, „Жена ти студен ще те целува“, като това закарване е могло да възбуди основателен страх у пострадалия от осъществяването му.

Престъплението по чл.144, ал.3 от НК - закана с убийство, е квалифициран състав на престъплението по чл.144, ал.1 от НК - закана с престъпление. То се намира в раздел V - "Принуда", а не в раздел I - "Убийство", от глава II от Наказателния кодекс - "Престъпления против личността". Затова с чл.144, ал.3 от НК не се защитава живота на гражданите, а личната им свобода. С извършване на престъплението се цели промяна на поведението и действията на заплашения противно на волята му в исканата от дееца насока. За осъществяване на това престъпление от обективната страна се изисква обективирание чрез думи или действия на закана с убийство спрямо определено лице, която да е възприета от него и би могла да възбуди основателен страх за осъществяването ѝ. От субективна страна деецът следва да съзнава съдържанието на заканата и че тя е възприета от заплашения като действителна заплаха. Не е необходимо лицето действително да се е изплашило, а само да съществува основание, че заканата би могла да се осъществи. /Тълкувателно решение № 53 от 18.IX.1989 г. по н. д. № 47/89, ОСНК/.

В случая подс. Стефанов се закарнал на пострадалия В. Недялков с убийство, обективирано с чрез използване на оръжие – пистолет и отправените към него думи: „Ти нема да изкараш празника жив“, „Ще те убия“, „Жена ти студен ще те целува“. Визираната демонстрация на огнестрелно оръжие и вербална агресия на подсъдимия е възприета от пострадалия и е не само е била от естество да възбуди основателен страх у същия от осъществяването ѝ, но е и възбудила такъв страх у него. В тази връзка следва да се има в предвид, че законът не изисква заканата да е възбудила основателен страх у адресата, а е необходимо и достатъчно само

да може да възбуди такъв страх у него. Това обаче не означава, че нещата в това отношение следва да се преценяват отделно и независимо от субективното възприемане и отношение на дееца към отправената закана. Преценката трябва да бъде винаги конкретна и определена с оглед възприемането на адресата. В случая страхът е породен от агресивното поведение на подсъдимия, което последният е демонстрирал. Ето защо в конкретния случай, заканите имат своята тежест за очертаване признаците на престъплението, в което подс. Стефанов е обвинен. Обективно те са могли да възбудят основателен страх за осъществяването им и такъв несъмнено е възникнал у пострадалия.

Б. Второто деяние – чл. 143 ал. 1 НК – на въпросната дата, подсъдимият принудил пострадалия да извърши нещо противно на волята му, да подпише разписка, съгласно която се задължавал да върне сумата от 1 400 лв., като употребил за това заплашване с думите: „Ще те убия, ако не подпишеш, мама ти да е...“, „Казах ти и преди, че няма да изкараш Великден жив“, „Жена ти студен ще те целува“.

В случая инкриминираното поведение на подсъдимия в никакъв случай не се е ограничило единствено и само до една вербална настоятелност, а същата е била предшествана от физическо насилие и съпроводена със заплахи върху пострадалия, упражнени именно с цел да бъде заставен да поеме парично задължение при условия, поставени от подсъдимия, с които преди реализираната принуда не бил съгласен пострадалият. Налице е накърняване свободата на избор на конкретно поведение у пострадалия, защото е бил мотивиран по установения противоправен начин чрез заплахи да извърши противно на волята си исканото от подсъдимия конкретно действие.

Внимание следва да се обърне на характера на отправеното от Калин Стефанов към Веселин Недялков искане. То има за основание връщане на пари (дълг), служебно дадени на Веселин Недялков, които не са негови и следователно претенцията на Стефанов може да се счете за имаща законно основание. Оттук поведението на Веселин Недялков изгубва користен характер и специфичната цел за материално облагодетелстване на дееца, респективно - имотно увреждане на пострадалия, присъщи на изнудването като престъпление срещу собствеността. Упражнената спрямо Веселин Недялков принуда се явява с личен характер. Действията на Калин

Стефанов са били насочени към личността на пострадалия, а не към негово имущество.

Когато заплашването не е цел, а средство за постигане на друга цел – да се извърши, пропусне или претърпи нещо противно на волята на заплашения, без да се желае материална изгода, се касае за престъпление по чл. 143 ал. 1 НК, а не за такова по чл. 214 ал. 1 НК или чл. 213а НК.

Актът на престъпни прояви на Калин Стефанов обективира отношението му към деянията (неговата интелектуална и волева насоченост). Той е осъзнавал противообществения характер на деянията, предвиждал е обществено-опасните му последици и е искал тяхното настъпване. От субективна страна деянията са извършени с пряк умисъл.

2. Няма значение, тъй като това дали е налице реално възбуждане на основателен страх е без значение. Достатъчно за съставомерността е обективно действията на подсъдимия да са такива, че да могат да възбудят такъв страх.
3. Съотношението е реална съвкупност от престъпления и е налице основание за определяне на общо наказание по чл. 23 ал. 1 НК.
4. Правилно е, тъй като видът на боеприпасите, както и видът на оръжието са ирелевантни. Дали е имало празно място в пълнителя, който е паднал на земята, и би ли могъл пострадалият да забележи това, е въпрос, който няма отношение към състава на престъплението по чл. 144 ал.3 от НПК. Установено е, че Стефанов е държал пистолет, че при удар върху пострадалия с ръката, държаща пистолета, пълнителят действително е паднал на земята, както и че Стефанов е употребил заплашителните изрази. Това са фактите, които съгласно чл. 102 от НПК се включват в предмета на доказване. Нито в обвинителния акт са описани факти по броя и вида на боеприпасите на държания от Стефанов пистолет, нито прокурорът е инкриминирал това обстоятелство като част от заплашителните действия спрямо пострадалия Недялков. По този начин тези факти са били извън предмета на доказване и поради това обстоятелство съдът е бил в правото си да откаже назначаването на исканата балистична експертиза.

5. Отказът е правилен, тъй като това дали е налице реално настъпил страх е извънсъставомерен признак, той е ирелевантен за състава на престъплението и като такъв не е в предмета на доказване по чл. 102 НПК. Не е необходимо лицето действително да се е изплашило, а само да съществува основание, че закана би могла да се осъществи. /Тълкувателно решение № 53 от 18.IX.1989 г. по н. д. № 47/89, ОСНК/.
6. Не, тъй като съдът реално не е ползвал показанията от разпитите на досъдебното производство.

Този казус почива на реална съдебна практика, преминал е през контрол по искане за възобновяване на наказателно дело от ВКС

Актовете на съда са:

1. РС Благоевград – присъда № 2489 от 24.03.2011 г. по нохд № 109/2011
2. ОС – Благоевград - решение № 135 от 18.04.2012 г. по внохд № 205/2011
3. ВКС – Решение № 100 от 19.02.2013 г. по н.д. № 21/2013 , НК, 3-то н.о. на ВКС (в производство по искане за възобновяване – оставено без уважение), докладчик – съдия Павлина Панова

КАЗУС № 1

Свилен Василев е неосъждан. Живеел заедно със съпругата си и сина си в гр. Русе, в блок, в апартамент на първия етаж.

В същия вход на ет. 5 живеела Радост Попова, заедно със сина си – Пламен Попов и снаха си. Прозорците на апартамента, в който живеели гледали към входа на блока и към място, където живущите паркирали автомобилите си.

На 19.05.2015 г. вечерта синът на Свилен Василев паркирал лекия автомобил на семейството - „Рено Ескейп“ на паркинга пред блока.

Същата вечер Пламен Попов паркирал лекия си автомобил „Опел“, непосредствено зад автомобила „Рено“ на семейство Василеви и друг автомобил - „Мерцедес“.

Около 21.00ч. Пламен Попов погледнал през прозореца и видял, че автомобилът му е избутан, а мястото на лекия автомобил „Рено“ е празно. Слязъл и започнал да оглежда за щети по автомобила си. Предположил, че водачът на л.а.„Рено“ при маневра на заден ход го е отместил.

Около 21 часа Свилен Василев отишъл до лекия си автомобил, паркиран през няколко коли, влязъл в него и излязъл, след което носейки бутилка бира се насочил към входа, в който живеел. Пламен Попов видял това и решил, че е Свилен Василев е управлявал автомобила.

Попитал Свилен Василев защо не му се е обадил като е ударил колата му, при което Свилен Василев отговорил, че не той е управлявал автомобила, а синът му.

Пламен Попов усетил, че Свилен Василев е употребил алкохол и започнал да звъни на телефон 112, за да извика полиция, която да констатира, че след употреба на алкохол е причинил пътно произшествие.

Свилен Василев се насочил към входа, за да се прибере. Докато говорил по телефона с едната си ръка Пламен Попов препречил пътя му към входа и му казал да изчака идването на полицията. Свилен Василев се опитвал да го заобиколи, но той му препречвал пътя с тяло и ръце.

В един момент Свилен Василев застанал срещу Пламен Попов в нападателна позиция, казвайки, че е боксьор. Това било изтълкувано от Пламен Попов като нападение и двамата започнали да си разменят удари с ръце.

Радост Попова наблюдавала от терасата случващото и слязла. Опитвала се да спре конфликта, както и да попречи на Свилен Василев да се прибере във входа преди идването на полицията.

Съпругата на Свилен Василев също слязла и го извела от мястото. Дватама се насочили към вратата на входа, която се намирала на повдигната площадка, до която се достигало след изкачване на три стъпала, заедно с площадката (две стъпала без площадката).

Радост Попова видяла, че Свилен Василев ще се прибере преди да са пристигнали полицаите и избързала към входа, за да го спре. Изкачила стъпалата на площадката, затворила входната врата пред Свилен Василев и застанала отвън пред вратата на издигнатата площадка. От външната страна на вратата на входа имала поставена топка вместо дръжка и вратата отвън не можела да се отвори без ключ. Свилен Василев дръпнал няколко пъти топката, но не успял да отвори, което го ядосало. Радост Попова се намирала на площадката до вратата и се опитвала да му попречи да я отвори. Двамата се дърпали и бутали.

В един момент Свилен Василев хванал Радост Попова за дрехата в областта на ръката и със сила я блъснал настрани, от което тя загубила равновесие, залитнала и паднала от площадката, през стъпалата, върху циментовата настилка долу. Паднала на дясната си страна, при което получила многофрагментно счупване на лъчевата кост в областта на лакътя на дясната ръка и изкълчване на дясната раменна става, довело до трайно затрудняване на движението на десен горен крайник за срок по-голям от тридесет дни.

В образуваното досъдебно производство с обвиняем Свилен Василев прокурорът определил вида на телесната повреда на Радост Попова въз основа на медицинско свидетелство издадено от съдебен лекар. Не назначил медицинска експертиза и така внесъл обвинителен акт.

В първото съдебно заседание защитникът на подсъдимия Свилен Василев направил възражение срещу липсата на такава експертиза и необоснованост на обвинителния акт, като непочиващ на годни доказателства. Освен това възразил, че част от разпитите на свидетелите са проведени от полицейски орган, без това да му е възложено по надлежния ред. Поискала съдебното производство да се прекрати, а делото върне на прокурора.

Съдът оставил искането на защитника без уважение. В хода на съдебното следствие не е приобщавал показания на посочените от защитника свидетели от досъдебното производство по реда на чл. 281 ал. 4 и 5 вр. ал. 1 НПК.

В хода на съдебното следствие, прокурорът изменил обвинението в по – леко при същите обстоятелства от обвинителния акт. Съдът допуснал изменението и се произнесъл по него с присъдата.

Въпроси:

1. Каква е правната квалификация на деянието, от което е пострадала Радост Попова?
2. Обосновете формата на вината?
3. Има ли значение за квалификацията поведението на Радост Попова, с което пречела на Свилен Василев да се прибере?
4. Има ли значение за квалификацията размяната на удари между Свилен Василев и Пламен Попов?
5. Има ли съпричиняване на уврежданията на Радост Попова, ако има, какво би било тяхното правно значение?
6. Правилен ли е отказът на съда да прекрати съдебното производство? Съставляват ли релевираните от защитника основания съществени процесуални нарушения, които налагат връщане на делото на прокурора? Обосновете отговора си.
7. При данни за по – леко наказуемо престъпление следвало ли е прокурорът да измени обвинението и правилно ли съдът е допуснал изменението?

Контролен казус по ННН-081218г.
А А У -Н

КАЗУС №4

Подсъдимият Марин Ангелов по характер бил хитър и много контактен, лесно убеждавал непознати хора да му се доверят.

На 19.09.2013 година около 15,30 часа подс. М.Ангелов се срещнал със свидетеля Иван Иванов. Представил му се като Стоян и му обяснил му, че търси квартира за своя приятелка и попитал свидетеля дали може да му помогне. Поговорили и решили да пият кафе, след това посетили и хранителен магазин, за да може свид. Иванов да си напазарува. През цялото време подс. Марин Ангелов бил много услужлив. По-късно, около 19,00ч-19,30ч. извикал и такси, с което двамата се придвижили до дома на свид. Иванов. Последният живеел в гарсонiera, но обитавал само кухнята. Под дюшека на леглото, на което спял, в найлонова опаковка държал спестяванията си: пари в банкноти на стойност 3 090 лв, 3 бр. златни монети и 2 бр. сребърни монети. Свид. Иванов поканил в дома си подс. М. Ангелов, за да му покаже стаята, която можел да даде под наем. След това двамата влезли в кухнята. Подсъдимият веднага предложил да изпият по едно кафе и извадил пакетчета, които приличали на кафе "три в едно". Взел две чаши, напълнил ги с вода и изсипал съдържанието им, примесено с упойващо вещество, сложил и захар от захарница от тънка пластмасова кутия от бонбони. Свид. Иванов отпил няколко глътки, след което заспал. Възползвайки се от това, подс.Ангелов намерил и взел парите и монетите, които свид.Иванов бил скрил. Около 21.30ч. свид. Иванов се събудил. Веднага потърсил непознатия мъж, но не го открил. След това вдигнал дюшека на леглото, на което спял и установил, че парите и монетите, които държал там, липсват.

На 30.09.2013г. подс. М.Ангелов посетил дома на свид. Йордан Тенев град Р. Там се запознал с наемателя свид. Георги Георгиев, а по-късно и със свидетеля Й.Тенев. Представил се като Иван и заявил, че търси квартира, тъй като щял да започва работа в завод в града. Той дал пари на свид. Георгиев и го помолил да отиде да напазарува. Така останали само двамата: подс. М.Ангелов и свид. Тенев. Домакинят почерпил госта с ракия и му споделил, че иска да си закупи лек автомобил, тъй като се придвижвал трудно. Подс. М.Ангелов веднага проявил желание да му помогне. От телефона си набрал

номер на мъж, с който разговарял и свид. Тенев. Предложено му било да закупи лек автомобил "Опел Астра" за сумата от 1 800лв. Междувременно свид. Георгиев се прибрал с една бира от 2 литра и мезе и тримата продължили да се черпят. Подс. Ангелов си тръгнал около 16,00ч. като се уговорили на другия ден отново да дойде.

На 01.10.2013г. около 13,00ч. подс. М.Ангелов отново дошъл в дома на свид.Тенев. Поговорили си и подсъдимият убедил свидетеля Тенев да осигури парите за колата и на следващия ден да отидат да я купят. Така около 16.00ч. заедно отишли до банка "ЦКБ", намираща се в центъра на града като подсъдимият М.Ангелов останал да чака отвън. Свид. Тенев изтеглил от сметката си пари в размер на 1 500 лева. Прибрали се с такси, след което влезли в къщата. Свид. Тенев влязъл в спалнята и скрил парите, които изтеглил, в джоба на шлифер, който не ползвал. Подсъдимият му предложил да пият кафе "три в едно" и свидетелят се съгласил. Около половин - един час след като изпил кафето, в което подсъдимият предварително поставил упойващо вещество, на свид. Тенев му се доспало и си легнал на дивана в хола. През това време подсъдимият намерил и взел сумата 1 500лв. Свид. Тенев се събудил около 06.00ч. на следваща сутрин. Потърсил подсъдимия , но не го намерил. Липсвали и парите, които бил изтеглил.

1. Каква е правната квалификация на извършеното от подс. М. Ангелов престъпление?
2. Налице ли е множество престъпления?
3. Кой съд и в какъв състав следва да разгледа делото?
4. Би ли се променила правната квалификация на деянието, ако подс. М. Ангелов е бил осъден преди деянието за тежко умишлено престъпление на лишаване от свобода за срок от една година и шест месеца, което не е било отложено по чл. 66 от НК? Ако отговорът е положителен - би ли настъпила промяна в подсъдността на делото?
5. Ако в съдебно заседание подсъдимият признае, че е упоил пострадалите лица, взел е парите им, но не и 3 бр. златни монети и 2 бр. сребърни монети,

налице ли е условие производството да се развие по диференцираната процедура, регламентирана в глава Двадесет и седма от НПК?

6. Възможно ли е производството да се развие по реда на глава Двадесет и девета от НПК и при какви условия, ако отговорът е положителен?